Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 76 (4712)
ПЯТНИЦА
апрелиин
20
1945 он
Сэн 20 мүнгэ

Шэн габьяата Улаан Армимнай шэнэ илалта туйлаба.

2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, Австриин нефтьтэй районой центр болохо ЦИСТЕРСДОРФ гэдэг городые эзэлэн абаба.

Тарилгадаа жэгдэрэн орожо, алдарта сэрэгүүдэйнгээ илалтые эрхимээр харюулая!

Верховно Главнокомандалагшын
ПРИКАЗ

2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша
Советскэ Союзай Маршал МАЛИНОВСКИДО
Фронтын штабай начальник
генерал-полковник ЗАХАРОВТА

2-дохи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, мүнөөдэр, апрелиин 17-до Австриин нефтьтэй районой центр болохо **ЦИСТЕРСДОРФ** гэдэг городые эзэлэн абаба.

ЦИСТЕРСДОРФ городые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник **ШУМИЛОВ**, генерал-майор **ЛУКИН**, генерал-майор **КРУЗЕ**, генерал-майор **ОСТАШЕНКО**, генерал-майор **ГРИГОРОВИЧ**, полковник **ОРЛОВ**, генерал-майор **СМИРНОВ**, генерал-майор **ЛОСЕВ**, генерал-майор **ГРЕЧАНЫЙ**, генерал-майор **ГОРБАЧЕВ**, полковник **МАРОЛЬ**, полковник **ПАНОВ**, полковник **ЕРЕМИН**, полковник **САЛЫЧЕВ** гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал-майор **ДЕРЕШ**, артиллериин генерал-майор **ПЕТРОВ**, полковник **МИРОНОВ**, полковник **БОГУШЕВИЧ**, полковник **ПАВЛИК**, подполковник **ЕВЛИН**, подполковник **ПОПЛЫКО**, подполковник **ПОПОЛЗУХИН** гэгшэдэй артиллеристнүүд; полковник **МЕЛЬНИК**, полковник **БРИЖИНЕВ**, полковник **ЗЕТРЕНАУ** гэгшэдэй танкистнүүд; авиациин генерал-полковник **ГОРЮНОВ**, авиациин генерал-лейтенант **СЕЛЕЗНЕВ**, авиациин генерал-майор **КАМАНИН**, авиациин генерал-лейтенант **СТЕПИЧЕВ**, авиациин генерал-лейтенант **ПОДГОРНЫЙ** гэгшэдэй лётчигууд; полковник **ЦЕПЕНЮК**, подполковник **ЕЗЕРСКИЙ** гэгшэдэй сапёрнууд; полковник **БОРИСЕНКО**, полковник **ДАВЫДОВ**, түрэнэй аюулгүйе хамгаалгын полковник **ШАРПОВ** гэгшэдэй сэрэгүүд шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын түлөө **ЦИСТЕРСДОРФ** городые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгараһан соединенинүүд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, апрелиин 17-до, 21 часта манай Эхэ ороной столица **МОСКВА** болбол **ЦИСТЕРСДОРФ** городые эзэлэн абаһан 2-дохи Украинска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ зуун арбан хоёр ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй тулада **ЦИСТЕРСДОРФ** городые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ **БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.**

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной апрелиин 17. № 338.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Авиациин Главна Маршал А. А. НОВИКОВТО Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай

Немецкэ булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Верховно Главнокомандованиин дайшалхы даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэхэдөө эрэлхэг зориг болон баатар ерден ба «Алтан Одон» медаль багтаршалга гаргаһанайнь түлөө авиациин Главна Маршал Новиков Александр Александровичта Ленинэй рюулагатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН

Москва. Кремль.
1945 оной апрелиин 17.

Советскэ Информбюроһоо

Апрелиин 17-ой оперативна мэдээнһээ

Апрелиин 17-ой туршада Земландска хахад арал дээрэ **КЕНИГСБЕРГҺЭЭ** баруугаар 3-дахи **БЕЛОРУССКА** фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, **ФИШХАУЗЕН** гэдэг город ба портые, **ЛИТТАУСДОРФ**, **ГАФФКЕН**, **ЗАНГЛИНЕН**, **НОЙЕНДОРФ**, **ДАРГЕН**, **ТЕНКИТТЕН**, **КАЛЬКШТАЙН**, **ЛЕГИНЕН**, **РОЗЕНТАЛЬ**, **КАРЛЬСХОФ**, **ВИШОРДТ**, **БЛЮДАУ**, **НЕПЛЕКЕН**, **ЦИММЕРБУДЕ**, **ПАЙЗЕ** гэдэг һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлбэ. Немецкэ сэрэгүүдэй бута сохигдоһон бүлэгүүдэй үлэгдэлнүүд **ПИЛЛАУ** портын оршондо намнуулан хаягдаад, тэндэ манай сэрэгүүдээр үгы хэгдэжэ байна. Апрелиин 16-ай байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 5.650 немецкэ солдат ба офицернүүдые плендэ абажа, иимэ трофейнүүдые буляан абаһан байна гэбэл: 47 самолёт, 47 танк ба самоходно ехэ буу, 78 хуягта транспортёр 385 полевой ехэ буу, 210 миномёт, 730 пулемёт, 2.512 автомашина, 64 трактор ба тягач, түмэрзамай 350 вагон, сэрэгэй зэмсэгтэй 36 склад болоно.

2-дохи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, апрелиин 17-до Австриин нефтьтэй районой центр болохо **ЦИСТЕРСДОРФ** гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 30 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй дунда **ПАЛЬТЕРНДОРФ**, **МАУСТРЕНК**, **КЕТТЛАСБРУН**, **ПААСДОРФ**, **ХЕБЕРСБРУН**, **ВОЛЬФПАССИНГ**, **ХАУТЦЕНДОРФ** гэдэг һуурин газарнуудые ба **ДОБЕРМАННСДОРФ**, **ГЕСТИНГ**, **ПААСДОРФ** гэдэг түмэрзамай станцинуудые эзэлбэ. Чехословакиин газар дээрэ **ГОДЕНИН** городһоо баруун-хойгуур тус фронтын сэрэгүүд **КРУМВИР**, **ШИТБОРИЦЕ**, **КРЖЕПИЦЕ**, **ГУСТОПЕЧЕ**, **СТАРОВИЦЕ**, **ПОПИЦЕ**, **ВРАНОВИЦЕ** гэдэг һуурин газарнуудые эзэлһэн байна.

3-дахи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд Австриин газар дээрэ **САНКТ-ПЕЛЬТЕН** городһоо хойгуур ба баруугаар **ОБЕР-ВЕЛЬБЛИНГ**, **АМБАХ**, **ХАУЗГЕЙМ**, **ОБРИЦБЕРГ**, **ВАИТЦЕНДОРФ**, **ГЕРЕРСДОРФ**, **ХАФИНГ** газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаба.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ нютагай удхашанартай байлдаанууд ба тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд болоо.

Апрелиин 16-да бүхы фронтнууд дээрэ 86 немецкэ танк ба самоходно ехэ буунууд гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 50 самолёт унагаагдаа.

Апрелиин 18-ай оперативна мэдээн

Апрелиин 18-ай туршада 3-дахи **БЕЛОРУССКА** фронтын сэрэгүүд **ПИЛЛАУ** портын оршондо хаягдаһан немецкэ сэрэгүүдэй үлэгдэлые үгы хэхэ байлдаагаа үргэлжэлүүлбэ. Апрелиин 17-ой байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 8.730 немецкэ солдат болон офицерые плендэ абажа, 80 танк ба самоходно ехэ буу, 69 хуягта транспортёр, 544 полевой ехэ буу, 416 миномёт, 888 пулемёт, 4.000 автомашина буляан абаа. Плендэ абтагдагшадай дунда 28-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин командир полковник Темпельхоф гэгшэ бии.

РАТИБОР городһоо баруун-урдуур ба урдуур 4-дэхи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд 30 гаран һуурин газарые, тэдэнэй дунда **БУРГФЕЛЬД**, **ПИЛТШ**, **СЛДРЖИХОВ**, **КРАВАРЖЕ**, **ЗАБРЖЕН**, **ДОЛЬНЫЙ**, **БЕКЕШОВ**, **БОГУСЛАВИЦЕ**, **РОГУВ**, **ГОЖЫЦЕ** гэдэг томо һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаһан байна.

Чехословакиин газар дээрэ 2-дохи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд **ИВАНЧИЦЕ** гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн **ВРАЦОВ**, **МИЛОТИЦЕ**, **КЛОБОУКИ**, **ЖИДЛОХОВИЦЕ**, **РАЙГРАД**, **СИРОВИЦЕ**, **МЕЗЧАНЫ**, **НЕМЧИЦКИ**, **МЕДЛОВ**, **СМОЛИН** гэдэг һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаба.

ВЕНЭҺЭЭ хойтуур тус фронтын сэрэгүүд Австриин газар дээрэ **МИСТЕЛЬБАХ** гэдэг городые, **РАБЕНСБРУРГ**, **ХАУСБРУНН**, **КРОЙЦШТЕТЕН**, **ГРОСС РУССБАХ**, **ВАЙНШТАЙГ**, **ГЕТЦМАННСДОРФ**, **МОЛЬМАНСДОРФ**, **РЮКЕРСДОРФ** гэдэг һуурин газарнуудые ба **УЛЬРИХ** гэдэг түмэрзамай станцинг эзэлэн абаба.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ нютагай удхашанартай байлдаанууд ба тагнуулшадай бэдэрэлгэ болоо.

Апрелиин 17-до бүхы фронтнууд дээрэ 98 немецкэ танк болон самоходно ехэ буу гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 90 самолёт унагаагдаба.

* * *

Улаантугта Балтийска Флодой авиаци ба корабльнуудай ябуулганууд

Апрелиин 15 ба 16-да Улаантугта Балтийска флодой авиаци **Пиллау** портдо ба **Пиллауһаа** баруун-хойгуур далай соо дайсанай корабль болон транспортнуудта сохилто хэбэ. Эдэ сохилтонуудай эсэстэ хамта ээрээ дайсанай 46.000 тонно уһа түрихэ хэмжээтэй 8 транспорт, һахюулай 14 катер ба тральщик шэнгээгдэһэн байна.

Тус флодой корабльнууд хоёр немецкэ эсминецые шэнгээбэ.

• • •

3-дахи Белорусска фронтын сэрэгүүд Пиллау портын оршондо Земландска хахад аралай баруун урда узуурта хаягдаһан дайсанай сэрэгүүдые усадхаха байлдаануудые үргэлжэлүүлбэ. Пиллауда орохо замууд дээрэ түрүүһэн бэлэдхэһэн бүхэжүүлмэл позицинуудтаа түшэглэжэ немецүүд усэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. Манай ябган сэрэгүүд ба танкова подразделенинүүд траншейн хэдэн линиие, мүн тэрэшэлэн танк унагааха гүнзэгы нүхэнүүдые дабан гараа. Гитлеровецүүд советскэ сэрэгүүдые һаатуулан барихые һэдэжэ ой соо модо шулуу унагаажа олон хаалта хэһэн ба тэдэнүүдые минироваһан байгаа. Манай артиллеристнүүд болон штурмовой бүлэгүүд дайсанай буудалгын үүрнүүдые үгы хэжэ, советскэ ябган сэрэгүүдэй замые сэбэрлэнэ. Айхабтар шанга байлдаа хэһэнэйнгээ эсэстэ гвардейскэ подразделенинүүд ой модото газарай хойто хүбиһаа немецүүдые хөөхэ сохин гаргаад, Пиллау тээшэ эршэмтэйгээр дабшажа ябана. Фишхаузен городһоо зүүн урдуурхи хушуун дээрэ советскэ танкистнүүд болон ябган сэрэгшэд хүреэлэгдэһэн немецкэ сэрэгүүдэй бүлэгые усадхаха ябадалаа дүүргэбэ. Олон хүн плендэ абтажа, олон ехэ трофей буляагдан абтаһан байна. Нэгэ үдэрэй байлдаанда тус фронтын сэрэгүүд дайсанай 5.000 гаран солдат болон офицернүүдые үгы хэбэ. Дайсанай олон танк, полевой ехэ буу, миномёт, пулемёт, болон бусад буу зэбсэг үгы хэгдэбэ.

Ратибор городһоо баруун-урдуур ба урдуур манай сэрэгүүд добтолготой байлдаануудые хэһээр байгаа. Ажаүйлэдбэриин томо центр болохо Моравска Острава городые ябашье алдангүйгөөр өөһэдынгөө гарта барихые эрмэлзэн дайсан болбол галзуу шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. Энэ оршондо немецүүд ехээр бүхэжүүлһэн ба хойно хойноһоонь холо хүртэр һубарюулһан хамгаалгын газар байгуулһан байгаа. Эдэнэр хадаа проволочно хаалтануудаар, миинэ поли болон танк унагааха нүхэнүүдээр халхалагдаһан олон тооно дот ба траншейнүүдые бариһан юм. Манай сэрэгүүд артиллерийскэ буудалгануудые хэжэ, агаарһаа авиациин сохилтонуудые хэжэ, дайсанай хамгаалгын газарай түрүү линиин бүхэжүүлгые һандаргаба. Буудалгата долгиной хойноһоо ябган сэрэгшэд ба танкистнууд атакада ороо. Добтолжо ябаһан частьнуудай хойноһоо дайшалхы гүрнмаараа ябалсаһан сапёрнууд миинэ поли болон проволочно хаалтанууд соогуур зам гаргаа. Түрүү линиин окопнууд болон траншейнүүдые немецүүдһээ сэбэрлээд, манай сэрэгүүд дайсанай хамгаалгын газарай гүн худар нэбтэрэн ороо. Ратиборһоо баруун урдуур советскэ ябган сэрэгүүд Опава городһоо хойшоо 5 километртэ байһан Пилтш гэдэг түшэг тулгууриин пунктые эзэлэн абаа. Ратиборһоо урдуур немецүүд резервнүүдээ татан асаржа, хэдэн дахин контратака хэбэ. Манай частьнууд дайсанай танкнууд болон ябган сэрэгүүдэй контратакые сухарюулан сохёод, хоёр [illegible] харгын [illegible] Болатице гэдэг тосхондо [illegible] ороо. Советскэ бэецүүд гранатануудые шэдэжэ, автомадуудаар буудалга хэжэ, шуһан гэрнүүд сооһоо немецүүдые хөөхэ сохин гаргаад, тус тосхониие эзэлэн абаба. Амжалтаяа хүгжөөлэн манай сэрэгүүд Дольный Бенешев гэдэг һуурин газарые эзэлэн абаад, Опава мүрэндэ хүрэжэ, тэрэнэй гарсын түлөө байлдаануудые хэжэ байна. Энэ оршондо немецүүдһээ 4 самолёт, 6 планер, 12 ехэ буу, бусад трофейнүүд буляагдан абтаба. Дольный Бенешев гэдэг һуурин газар болбол Моравска Острава гэдэг городһоо 12 километртэ байдаг юм. Хоёр үдэрэй байлдаануудта манай сэрэгүүд 35 немецкэ танк болон самоходно ехэ буу гэмтээһэн ба галдаһан байна. Дайсанай 700 гаран солдат болон офицер плендэ абтаа.

Чехословакиин газар дээрэ манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлһээр. Советскэ габьяатай соединенинүүд ба ябган сэрэгүүд Иигхава мүрэн хүдар дабшажа, мүнөөдэр Брноһоо баруун урагшаа 17 километртэ байдаг Иванчице гэдэг городые эзэлэн абаба.

Австриин газар дээрэ Венэһээ хойгуур советскэ частьнууд байлдаатайгаар урагшаа дабшаба. Хаусбрунн гэдэг һуурин газарай хажууда ой модон соо плангаяа шанга байлдаанууд болоо. Дайсанай ябган сэрэгэй полк танкнуудаар [illegible] манай подразделенинүүдтэ контратака хэбэ. Советскэ бэецүүд атакын шахуу гитлеровецүүдые хюдажа, дайсаниие ярылан сухарихаа баатай болгоо. Манай ондоо частьнууд урдэн фронт дээрэ Нан гэдэг мүрэниие гаталан гараа. Тэрэнэй хажуугаар немецүүдэй хамгаалгын газарай забһарай рубеж байһан байгаа. Тэндэһээ Мистельбах городто орохо замууд дээрэ байлдаанууд болоо. Дайсан болбол манай сэрэгүүдтэ сохигдон сухарихадаа ехэ ехэ гарзануудта ороно. Үдэрэй туршада 30 немецкэ танк, 35 хуягта транспортёр галдагдаһан ба гэмтээгдэһэн байна. Плендэ абтаһан хүнүүд ба буляагдан абтаһан трофей бии.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоёр дахин Советскэ Союзай Герой болохо гвардиин майор Владимир Дмитриевич **Лавриненков.** Энэ хадаа гансаараа өөрөө 35 немецкэ самолёт унагааһан байна. Нухэр **Лавриненков** мүнөө үедэ Зүүн Пруссида дайлалдажа байна.

А. Степановай фото (ТАСС-эй фотохроника).

Малай оорооной кампани эмхитэйгээр үнгэргэхэ

Малай оорооной кампани һайнаар үнгэргэхэ гээшэ колхозууд ба совхозуудаар, туһалбариин ажахынуудаар адуу малай тоо толгой олошоруулха ябадалай шухала нүхэсэл болоно. Манай республикада оорооной кампани һайнаар үнгэргэхэ ябадал бүри ехэ удхашанартай. Юуб гэхэдэ республикын олонхи колхозууд жэлһээ жэлдэ олон тоото адуу малаа һубайруулжа, нарай малаа дутуу абалаг байха юм. Кабанскын, Курумканай, Тарбагатайн, Прибайкальска колхозууд үнгэрэгшэ жэлэй оорооной кампани бүри хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ үсөөн түл абаа һэн. Дээрэхи болон бусад аймагуудай бүхы колхозууд оорооной кампани һайнаар ябуулжа шадаа һаа түл абаха түсэбүүдээ дүүргэхэ бүхы аргатай байгаа. Теэд, нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд оорооной кампани муугаар эмхидхэжэ арадай ажахын энэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ 1944 ондо адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ ябадалда һаад тотхоолдоһон байна.

Гэбэшье, нёлондоной энэ баримтануудые усадхаха хэрэгтэ олонхи аймагуудай партийна, советскэ, газартаряалангай органууд хүсэд анхаралаа табяагүй байһаар. Курумкан, Тарбагатай, Кабанск, Прибайкал, Кяхта, Сэлэнгэ, Кудара, Хэжэнгын колхозууд адуу малай оорооной кампани мүнөө хүртэр эхилээгүй байхаһаа гадна энээниие үнгэргэхэ хүдэлмэридэ тон муу бэлэдхэлтэй байха юм. Республикын колхозууд апрелиин 1-эй байдалаар гүүнүүдые ооронто оруулха хабарай түсэбүүдээ 1.7 процент, үнеэдые—3,8 процент, гахайнуудые 14.2 процент, хони ямаадые—26.6 процент дүүргэһэн байна.

Адуу малые ооронто оруулха кампани иимэ хайша хэрэгээр ябуулжа огто болохогүй. 1945 онииие нарай мал олоор үгтэжэ абаха жэл болохо ёһотойбди. Партийна, советскэ организацинууд болон газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд түл олоор хүлеэжэ абаха бүхы [illegible] харааалэн «1945 [illegible] совхозуудаар малажа[illegible] гүрэнэй түсэб тухай» [illegible] Нарком болон [illegible] адуу малай оорооной кампаниие үнгэргэхэ шухала сагтай тудаба. Тиимэ тулада колхоз совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хоёр шухала хүдэлмэринүүдые таарулдуулан тэгшэлэн ябуулха ёһотой.

Оорооной кампани амжалтатайгаар үнгэргэхэ ябадалда азарга, бүха, хуса, тэхэнүүд шиидхэхы үүргэтэй байна. Энээн тушаа «1945 ондо колхоз ба совхозуудаар малажалые хүгжөөлхэ гүрэнэй түсэб» тухай СССР-эй СНК болон ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол соо горьтойхон анхарал табигдаба. Тиимэдэ энэ гэһээр азарга, бүха, хуса, тэхэнүүдэй шадал шэнээе шалгажа ооронто хэрэглэгдэхэ шанарыень элирүүлхэ хэрэгтэй. Оорооной кампаниин ябажа байха үедэ азарга, бүха, хуса, тэхэнүүд һайн эдеэн болон харууһалгаар хангагдаха зэргэтэй. Колхозно-товарна фермэнүүдэй азарга, бүха, хуса, тэхэнүүдэй тоое энэ гэһээр бүридхэн, хэрбээ, тэдэнэй дутуу байбал ондоо колхозуудһаа абалсаха ябадал эмхидхэхэ шухала.

Колхозно фермэнүүд гансал азарга, бүха, хуса, тэхэнүүдээр хүсэд хангагдаһаараа хизаарлаха бэшэ, арин тэдэниие бүхы хэмжээгээрынь зүбөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Түрэжэ шадаха бүхы эмэ малые үгэдыень ооронто оруулха гээшэ фермэнүүдэй шухала зорилго болохо байна. Бидэнэр энэ хүдэлмэри зүбөөр табижа шадабал малажал хүгжөөлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ бүхы арга олохо ёһотойбди.

Малай оорооной хүдэлмэри тон муугаар хүтэлбэрилжэ байһан республикын Наркомзем болон нютагуудтахи газартаряалангай органууд тудаад байһан энэ дутуунуудые дары усадхаха али бүхы хэмжээнүүдые хараалха үүргэтэй. Искусственнаар ооронто оруулха пункт болон энээниие хаһа болзор соонь эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ шадаха техникүүдые бэлэдхэхэ хэрэгые дары түргэдхэхэ шухала. Газартаряалангай органууд ооронто ороһон малай тоо бүридхэлые зүбөөр табиха болон үүлтэртэ малые ооронто оруулха ябадалда түсгаар анхаралаа хандуулха ёһотой.

Малажалай специалистнар, колхозно фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон бүхы хүдэлмэрилэгшэд оорооной кампани саг болзор соонь эрхим шанартайгаар дүүргэжэ адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ хандуулха байһаниинь лабтай.

3. МАСКАЕВ.
—Мухар-Шэб[illegible] нарком [illegible]
[illegible] «[illegible]льшевик» колхоз[illegible]
4. МИХАЛЕВА Аксинья
—Тарбагатайн аймагай «[illegible]отдел» колхозой колхозница.

Малшадай мүрысөөн

Базар Тубшиновай харууһалдаг хонид тарганаар ондо ороо

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (Сэлэнгэ) малажалай фермэ болон һүүртнүүдэй дунда адуу малай тоо толгой олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэнэй ашаар энэ малай үбэлжэлгэ болон түл абалга нёдондонойхиһоо дээрээр үнгэргэгдэжэ байна.

Үтэлһэн колхозник Базар Тубшиновай хониной отара 400 шахуу хони, ямаа нэгэшье хорлолтодо оруулангүй тобир тарганаар үбэлжүүлээд, мүн шэнэ гарһан хурьгадаа гараагүйгөөр тэнжээжэ байха юм. Хонишод Дулмажит Баирова сахалан дулаанаар үбэлжүүлһэн 508 хониной 200 гаран хурьга абаад, хорлолгүйгөөр тэнжээжэ байна. Тэрэшэлэн 558 хони харууһалдаг үбгэн Будажарма Цоктоев гэгшэ дээрэхи бүхэдһөө гээлдэнэгүй.

Мүн эбэртэ томо малай түрүү һүүртнүүд үбэлжэлгэ бараг үнгэрэжэ байнхай. Залуу коммунистнууд Ц. Эрдынеева, Д. Ринчино гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг һүүртнүүд болон үүлтэртэ малай фермэ үбэлжэлгын үедэ түрүү һууринуудые эзэлээ. Үүлтэртэ малай фермын даагша ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Н. Геннова үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй ашаар 210 литр һү, түл хорлолтогүйгөөр тэнжээһэнэй түлөө нэгэ хурьга нэмэлтэ түлбэри абаа һэн.

Зүгөөр, энтэхи зарим һүүртнүүд малаа хайша хэрэгээр харууһалжа хорлолгодо оруулна. Иимэ ябадал усадхаха хэрэгтэ колхозой бүхы членүүд оролсожо, «1945 ондо колхоз ба совхозуудаар малажалые хүгжөөлхэ гүрэнэй түсэб тухай» СССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-эй ЦК-гэй тогтоол бэелүүлхын түлөө эрид шанга тэмсэл хэхэ зорилго табиба.

Б. ЛУБСАНЦЫРЕНОВА.

Хоридо герасимовска звенонууд үшөөл хомор

Түрүү луговодууд Садовский, Сангажапов ба Белоусовһаа жэшээ абагты

Сабшалангаа үтэгжүүлэн һайнаар уһалхын түлөө тэмсэжэ байгаа түрүү луговодууд хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эхилһээр үнинэй. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Садовский гэгшэ сабшалангай үндэр ургаса хүрэжэ Хори соогоо суурхаһаар үнинэй юм. Мүнөө жэлдэ нүхэр Садовский хажуудаа табан хүнтэй хамта сабшалан дээрэ 4750 шарга нар шэбхэ гаргаа. Энэнь 100 гектар газар үтэгжүүлхэ юм. Үбэлэй үедэ сабшалан дээрэ 75.000 кубометр мүльһэ гаргаһан байна. Нүхэр Садовскиин звеногойхид саһанай хайлажа эхилхэтэй хамта һайрам тэгтөөжэ 60 гектар уһалба. Мүн толгорхонуудые халяажа газараа уһалхын тулада хэдэн хаалтануудые түхеэрээ.

Сабшалан дээрэ гаргаһан хохир шэбхэеэ нютэжэ газараа үтэгжүүлхэ хүдэлмэридэ зарим членүүдынь хабаадалсаба.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Сангажаповай хүтэлбэри доро 10 хүн хүдэлмэрилжэ сабшалан һайжаруулха бүхы аргануудые хэрэглэжэ байна. Эдэнэр үбэлөө сабшалан дээгүүр булаг халяажа тошон байлгаһан, 52 кубометр мүльһэ зөөһэн, 2.000 гаран шарга нар шэбхэ гаргаһан байха юм. Эдэнэр адуу малай бэлшэдэггүй 300 гектар сабшалангай хагда галдажа сэбэрлээ. Мүнөө тус звеногой 4 хүн газарай уһалууринда, 6-нь нар шэбхэ шэрэлгэдэ хабаадалсана. Мүн энэ звеногой членүүд сабшалангаа уһалхын зорилгоор Үлэ голдо ехэ хаалта бэлэдхэбэ.

«Красный партизан» колхозой луговод нүхэр Белоусов гэгшын хүтэлбэри доро 400 гектар сабшалангай бүргааһа шугы галдагдажа сэбэр болоо. Мүн энэ звеногойхид газараа уһалха хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулжа байна.

Зүгөөр, тус аймагай олонхи колхозууд герасимовска, луговодческо звенонуудые аяар мүнөө хүртэр эмхидхээгүй байһаар. Тэрээн дээрэһээ энэ газар уһалха болон үтэгжүүлгэ бэлэдхэхэ хүдэлмэри хашалтагүй ябуулагдана. Сабшалангай үндэр ургасын түлөө тэмсэжэ байһан эдэ түрүү хүнүүдэй ажал аймагай бусад колхозуудта үльгэр жэшээ боломоор байна.

Ц. ГАРМАЕВ.
(Манай корреспондент).

Сан-Францискодахи конференцидэ ошохо делегациин составые нэмэхэ тухай

Советскэ Правительство болбол Профсоюзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Түрүүлэгшэ В. В. Кузнецов ба РСФСР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар А. Н. Леврентьев гэгшэдые Сан-Францискодахи Нэгэдэмэл Нацинуудай Конференцидэ ошохо Советскэ Союзай делегациин членүүд болгон томилбо.

Партийна ажабайдал

МАЛАЖАЛ ТУШАА АНХАРАЛАА БАГААР ТАБИНА

Ахын аймаг болбол малажалтай аймагуудай тэодо оропо. Тиимэhээ эндэхи партийна организацинууд гол анхаралаа имагта малажал үе-хэбэрилхэ хэрэг тушаа хандуулха үүргэтэй байгаа. Зүгөөр, энэ үүргэеэ аймагай партийна организаци, ВКП(б)-тэй айком болон тэрэнэй таhагуудтай, мүн советскэ органуудтаяа хамта үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ хангалтагүйгөөр бэелүүлhэн байгаа.

Энэ тобшололые тоо баримтануудаар харуулхада болохо. Һүүлэй жэлнүүдтэ адуу моридой тоо толгой 21 процент, эбэртэ мал 28,8 процент, хони ямаан 20 процент, үгын тоо толгой 3 процент гээлтэ хоролтодо орэо. Аймагай колхозуудаар малай тоо толгойн хоролто гансахан 1944 оной туршада 21,5 процентдэ хүрэhэн байха юм.

Социалистическэ малажалай тоо толгой иимэ ехэ гээлтэ хоролтодо орohон шалтагынь хадаа эндэхи колхозуудай малдаа бата бэхи үбhэ тэжээл байгуулжа шадаагүй дээрэhээ болобо гэхэдэ үлүү юумэ болохогүй. Юундэб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ гурэнэй түсэб арайхан гэжэ 20—25 процент дүүргэгдээ. Хоёрдохёор, ...хэ малай hубайрха ябадал тиимэ ...эшэгүй ехэ тоондо хүрэhэн байна. Бүхы дээрээ эхэ малайнь 60 процент hубайрhан баримтанууд аймагай партийна суглаан дээрэ элирүүлэгдэбэ. Мүн малай ашаг шэмэ үгэлгэ тон бага. 1944 ондо hаамхай үнеэд бүхэнhөө дунда жэшээгээр, 246 литр hү hааба. Гэбэшье, зарим түрүү hаалишад даагдаhан үнеэдhээн 500—600 литр хүртэр hү hаажа, алдар суутай болобод.

Жэшээлхэдэ, Молотовэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан нүхэр Долгор Хубеева гэгшэ hаамгай үнеэн бүхэнhөө 553 литр hү hааба. Түс колхозой hаалишан Булдан Түбанова гэгшэ 488 литр хүргэбэ. Мүн тэрэшэлэн «Улаан шарза» колхозой hаалишан нүхэр Долгор Дамбаева 585 литр hү hаамхай үнеэтhээн абаhан байна. Иимэ жэшээнүүд бусадшье колхозуудаар яhала олон бии. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, аймагай колхозууд түрүү стахановецуудай баян дүй туршалые бүгэдэ нийтын хэрэг болгожо шадаагүй байhаниие эли тодоор гэршэлнэ гээшэ.

Хэнэйшье мэдэhээр түс аймагай колхозууд малажалай хажуугаар агнуурниин ажал хэдэг юм. Тэдэ, энэ талаар олонхи колхозууд өөhэдынгөө доторой аргаболомжые бүримүhэн хэрэглэжэ, энэ ехэхэн ашаг туhатай олзобориилгые саашадань хүгжөөхэ талаар мүн лэ ехэхэн гээгдэлдэ орohон байнад. Нёдондо аймагай ангуушад 27.000 түхэригэй ангай арhа худалдаа-наймаанай организацинуудта үгэжэ шадаагүй байшоо. Хэрбээ энэ олзоборилгые шалабаритай бэрхээр ябуулжа шадаа haa, эндэхи колхозууд эмхидхэлэй ажахын талаар нилээдгүй бүхэжэжэ, колхозуудаа большевистскэ, колхознигуудаа баян шадалтай болгожо шадаха байгаа.

Аймагай зарим колхозууд ажахын талаар гүнзэгы таhалдабарида оршоод байна. Каландарашвилиин, Кировэй нэрэмжэтэ болон бусад хэдэн колхозууд хамтынгаа адуу малые айхабтар ехэ гээлтэ хоролтодо оруулхаhаа, гадна, гүрэнэйнгөө үмэнэхи уялгата түлбэринүүдые саг болзор соонь дүүргэжэ шадаагүй. Иимэ хүнлэ байдалтай колхозуудые хаража мэдэжэ байбашье haa, ВКП(б)-тэй айком ба ажалшадай депутадуудай аймагай гүйсэдхэхэ комитет саг болзор соонь тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые абажа, энэ байдалые усадхаагүй байханьтэдэнэй ехэхэн алдуу эндүү гарга-hаниие гэршэлнэ.

hаяхан боложо үнгэрhэн аймагай тоосоото-hунгуулиин партийна суглаан хадаа партиин айкомой тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсээд, энэ дүтүү дунда зүйлнүүдые ойрын хэдэн hарануудта усадхахын түлөө элгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые хараалhан шиидхэбэри баталан абаба. Партийна суглаан болбол партиин обкомой XIX пленумэй шиидхэбэри соо, мүн «ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой хүдэлмэри тухай» Партиин Центральна Комитедэй тогтоол соо заагдаhан дүтүү дунда зүйлнүүд аймагай партийна организацида, түбхын түрүүндэ, ВКП(б)-тэй айкомой хүдэлмэридэ сэхэ тудана гэжэ тэмдэглэбэ.

Үргэн нийтэ ажалшадай дунда партийно-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ партида орohон залуу коммунистнуудые политическээр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэрэй идейно-теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхын түлөө партиин айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таhагай хүдэлмэрилэгшэд эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа шадаагүй байшоо.

Тиихэ зуура аймагай партийна организаци болбол дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ Эхэ оронойнгоо үмэнэхи арюун нангин уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ тушаа үргэн нийтэ ажалшадые хүмүүжүүлhэн байгаа.

Ахын аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд саашадаа дээрэ дурсагдаhан алдуу дүтүүнүүдээ усадхажа, республикын түрүү аймагуудай тоодо орохосо зорилготойгоор үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

А. НИКОЛАЕВ, ВКП(б)-гэй обкомой сэрэгэй таhагые дагшa.

Байкало-Кударын аймагай Красноярска сельсоведэй «Мэйн 1» колхоз үрhэеэ дүүрэн хаагаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр Коневой бригадынхид гарихынгаа урда тээ үрhэеэ дахин шалгажа байна.
А. Поповой фото.

Хамаг хүсэеэ—тарилгада!

Тарилгадаа жэгдэрэн оробо

БИЧУРА. (Манай корреспондентhээ). Сагай уларил урин дулаан байжа аймагай бүхы колхозууд хабарай полевой хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эхилбэ. Һаяын үдэрнүүдтэ тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэ, газар хахалха хүдэлмэри бүри үргэнөөр ябуулхатаяа хамта, аймагай бүхы колхозууд тарилга хэжэ жэгдэрээ.

«Красное знамя труда» колхозой тариянажалай дүрбэн бригада орооhото культурануудай эртын тарилга хэжэ байна. Мүн нэгэ тракторна сеялкэ хүдэлмэрилнэ. Түс колхозой поли дээрэ 53 плуг, олон тооной борной, сеялкэ хүдэлмэрилжэ байна.

«Ленинский путь» колхозой газар хахалагшад Слепнева, Петрова, Усенкова ба бусад үйлэдбэринэйнгөө нормэнүүдые эхилхэhээ хойшо ...үүлэн дүүргэнэ. Тэрэшэлэн тарилга, борной хэжэ байhан колхознигууд hайн жэшээнүүдые харуулжа байна.

А. МАНГУТОВ.

Һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба

КЫРЕН. (Телефонсор абтаба). «Политотделец» колхоз хабарай полевой хүдэлмэри хамагhаа hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Саг болзор соонь эрхим шанартайгаар заhабарилагдаhан машина зэмсэгүүдтэ тэбир тарган мори унаануудые хүллэжэ гараад, тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ эхилhэнhээ хойшо 200 hайса гаран гектар борнойлоо.

Газар хахалжа байhан 20 плугшад түрүүшын үдэрhөө эхилээд эмхитэй эдлбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Мүн борнойшодойшье жаяг зарнам hайн.

Мүнөө жэлдэ түс колхоз 1.110 гектар тарилга хэхээр түсэблэнхэй. Тариянажалай бригада болон звенонууд Улаан партизануудай нэрэмжэтэ колхозой членүүдэй уряалаар Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, хабарай полевой хүдэлмэреэ богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ уялга абаад, тэрэнэе дүүргэхын түлөө бүлтадаа эрэлтэнэд.

Газарай гэдэhэншьеhаа, хахалжа эхилээдүй

Кяхтын түрүү колхозууд эртын борной хэхэтэеэ хамта, газараа хахалжа байна. «Пограничник», «Улаан табангүт», Калининай нэрэмжэтэ колхозууд газараа hайн шанартайгаар борнойлон хахалжа байха юм. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо Кяхтын машинно-тракторна станциин нүхэр Скобяев гэгшын хүтэлбэрилдэг тракторна бригада түрүүшын үдэрhөө абаад, барагхүдэлмэрилнэ.

Зүгөөр, газар гэдэжэ хаа-хаанагүй хахалхаар болобошье, зарим колхозууд хабарай полевой хүдэлмэрэ эхилээдүй hанаа амар hууха юм. «Красное знамя», Усть-Киранай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, колхозууд мэнэ hая болтор газараа хахалаадүй байба.

Гадна, эндэхи олон колхозууд гүрэнhөө угтэhэн үрhэ шэрэлгээ удаан темпээр зөөжэ байха юм. Ленинэй, Энгельсын, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд хүрэнгэ шэрэхэ хүдэлмэри бүри удааруулна.

Хабарай полевой хүдэлмэриин эхилhэнhээ хойшо иимээр нобшоржо болохогүй. Тиимэдэ эндэхи колхозууд болон газартаряалангай органай хүтэлбэрилэгшэд түрүүшынгээ алдуунуудые энэ гэhээр заhаха ёhотой.

Г. ГРИГОРЬЕВА.

Фронтhоо бэшэг

ЗЭДЫН АЙМАГАЙ КОЛХОЗНИГУУДТА

1941 оной hүртэ шэрүүн намар: Хорото муухай дайсан Эсэгэ оронойм зүрхэн, инаг хайрата Москва столицада добтолжо байгаа. Энэ үедэ эрхэ сүлөөдэ дуратай хүн бүхэнэй халуун зүрхэн эршэ зоригоор сохилжо, зэрлиг дайсанда зэбүүрхэжэ байгаа. Манай Зэдын, зэргэлhэн Закамен, Сэлэнгын колхознигууд түгэлдэр хүсэтэ Улаан Армидаа улам ехэ туhа хүргэхын түлөө үнэhэн малгайгаа абангүйгөөр ажаллажа байгаа.

Тэрэ ехэ шалгалтын сагта байлдаанай газарта ошожо бузар дайсаниие сохилохо хүсэл бидэ залуушуулай зүрхэндэ хүлэлжэ байгаа. Би тэрэ намар алдарта Улаан Армидаа hайн дураараа мордоо hэм.

Декабриин тэрэ үглөөгүүр манай нютагай хүн зон олоороо сугларжа, амартай баяртайгаар бидэниие үдэшэө бэлэй. 72 наhатай хүүшанай партизан Цэдэнлaмба үбгэнэй хэлэhэн үгые мүнөөшье мартаагүйб. Цыдендамба үбгэн бүхы колхознигуудай hанал бодолые тайлбарилан, иигэжэ захижа юрөөгөө бэлэй: «Хүбүүмни, залуу бэеынгээ заларюун хүсөөр зэрлиг дайсанаа дараарай. Хүбүүмни, хорото дайсанаа даража, ара үбэргүй алтан орден яларуулан, арад түмэндөө магтуулан артель нютагтаа бусажа ерээрэй!» Арад түмэнэй энэ юрөөлые дайсан харые бүүлаха бүридөө hанажа, илажа диилэжэ ябаhаар Москвагай тэндэhээ мүнөө Берлинэй хажууда хүреэд ябанам. Минии эжы ..., минии нютагаархин сэрэгшэ хүбүүтэйнгээ хойноhоо hанагаа бү зобог—билэнэр бээ мэндэ, бусадай дайсаниие сохижол илажал ябанаб би. Дайсаниие бүримүhэн диилэхэ сагнай мүнөө бүришье hаа ойро болоо!

Намайе комсомол hургаа. Намайе Ленин—Сталинай агуу ехэ партя хүмүүжүүлжэ, хүгжэлтэ оронойхүн болгоо. Би мүнөө хори наhатайб. Ленин—Сталинай партиин, комсомолой хүмүүжүүлhэн шанар мүнөө дайн байлдаанай гал соо улам улам бүри хатуужажа ябана. Бидэнэр ямаршье дайсаниие бута сохихо шадабаритай, хүсэтэй, зориг зүрхэтэйбди. Дайсаниие hайнаар сохиhонойм түлөө Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай нэгэдэхи шатын орденоор, Улаан Одоной орденоор хоёр дахин ба «Шэн габьяагай түлөө» гэжэ медаляар Советскэ Правительство намайе шагнаhан байна.

Фашистска зайсанай хорото hомнамайе хоёр дахин хайража, шархатуулhан, шуhыем гоожуулhан байна. Энэ дайнда нам шэнги хэдэн олон хүбүүд шуhаа гоожуулаа, ами бэеэ алдаа. Шуhата дай үүсхэжэ, амитан зонэй амгалан жаргалта байдалые эблэhэн, хүн зонэй шуhа адхаhан шунахай бузар дайсаниие газар дэлхэй дээрэhээ арилгажа хаяха сагнай дүтэлөө. 20 наhанайм халуун шуhа адхаhанайнь түлөө, хүгжэлтэ hайхан оронойни добтолhонойнь түлөө, инаг хайрата басаганhаам холодуулhанайнь түлөө хорото муухай дайсаниие хяа бута сохижо, илалтын тугые Берлин дээрэ мандуулхын түлөө ами наhаа хайралангүй дабшан тэмсэжэ ябанаб.

Та нүхэд колхознигууд! Бузар булай дайсаниие улам түргэнээр дарахын түлөө хамаг хүсэеэ зангидан тэмсэжэ, түрэл армидаа туhалыт, хабарайнгаа тарилга хаhа болзор соонь үнгэргыт, колхозно малаа тарган тобироор үсхыт гэжэ уряалха байнаб.

4 сренто, ахалагша сержант
Цыбин БАДМАЕВ.

Вагоннигуудай амжалтанууд

Улан-Удэ станциин вагон-заhабарилгын пунктын хүдэлмэришэд үнгэрэгшэ март hара соо Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаhан уялгануудаа нилээдгүй hайнаар дүүргэжэ, ажал хүдэлмэри дээрээ ехэхэн амжалтануудые түйлэhан юм. Урдань hарынгаа түсэбые оройдоошье дүүргэдэггүй колесно цехынхид март hарада программаяа 101 процент дүүргэhэн байгаа.

Вагоннигуудай текущи заhабарилга хэдэг мастер нүхэр Паркунов март hара соо хүдэлмэриингөө сэн үные 14 процент доошонь оруулхатаяа хамта, хүдэлмэриингөө шанарые hайжаруулба.

Март hарынгаа амжалтануудые үшөө үргэлхэжэ, апрель hара соо Зүүн-Сибириин түмэрзамайхидай дунда түрүү hуури эзэлээ.

ХИЛЫН СААНА

НОМГОН ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ ДАЙН

ВАШИНГТОН, апрелиин 17. (ТАСС). Авианосецууд дээрэ базатай американска самолётууд апрелиин 12-hoo 15 хүртэр Кюсю ба Рюкю гэдэг аралнуудта добтолго хэхэ үедөө 368 самолёт үгы хэжэ, 60 самолёт гэмтээбэ гэжэ хуулинга ёhoор мэдээсэгдэнэ. Американска сэрэгүүд Окинава аралhaa баруунхойгуур байhан Иесима арал дээрэ буужа, нэгэ аэродром эзэлбэ.

Апрелиин 16-да Марианска аралнууд дээрэ базатай «Ниидэлэг хэрэм» гэжэ американска топ ехэ үсэтэ бомбардировщигуудай томо соединенинууд Кюсю (Японии) аралда добтолго хэбэ.

--о--

ЮГОСЛАВИДАХИ БАЙЛДААНУУД

БЕЛГРАД, апрелиин 17. (ТАСС). Югославска армиин генеральна штабай мэдээсэхэнь хадаа: үсэд шанга байлдаануудай hүүлээр Югославска сэрэгүүд болбол Сремэдэ бута сохигдоhон немецкэ частьнуудай үлэгдэлнүүдые усадхаба. Түс областьдо сэрэгэй ябуулганууд хэгдэхэеэ болибо. Олон тоото трофейнууд булягдан абтаhан байна.

Босна мүрэнэй талада добтолго амжалтатайгаар үргэлжэлжэ байна.

Хорватска приморьедо югославска частьнууд югославска уhан сэрэгэй флодой хүсэнүүдтэй хамта ехэхэн бүлэг аралнуудые сүлөөлбэ.

--о--

АМЕРИКАНСКА АВИАЦИ УРДА ГЕРМАНИДА ДОБТОЛГО ХЭБЭ

ЛОНДОН, апрелиин 17. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулhанай ёhoор, 750 гаран американска хүндэ бомбардировщигууд үсэгэлдэр үдэр урда Германиин түмэрзамай объектнуудта добтолго хэбэ. Бомбардировщигууд хадаа 850 гаран истребительнүүдэй удэшэлгэтэйгөөр ябаhан байгаа.

Хүдөөгэй залуушуулай бүхы хүсые хабарай тарилгада элсүүлхэ

Б. СЕМЕНОВ,
ВЛКСМ-эй Бурят-Монгол обкомой секретарь

Республикын колхозууд хүдөө-ажалай хүдэлмэринүүдэй эгээл харюусалгатай үе—хабарай тарилгада оробо. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхозууд үндэр ургаса хуряажа шадангүй, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргээгүй. тэрэшэлэн тарилгадаа хүрэхэ хүрэнгэ хаажа шадаагүй байха юм. ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой хүдэлмэри тухай тогтоол соогоо партиин Центральна Комитет республикын партийна, советскэ, газартаряалангай органуудhаа 1945 ондо тарианажалаа эрид hайжаруулан, хүдөө-ажалай культурануудай ургаса нилээдгүй дээшэлүүлхэ эрилтэ хэhэн байна. Энэ зорилгые бэелүүлхэ шухала хэмжээнүүдэй нэгэн болохо хабарай тарилгые хаhа болзор соонь амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал зайлашагүй шухала.

Республикын комсомолецууд болон залуушуул хабарай тарилгада бэлэдхэлэй үедэ бага бэшэ хүдэлмэри хэбэ. Трактор машинануудай заhабарилга дээрэ 109 залуушуулай бригада хүдэлмэрилээ. Нүхэд Ястребова (Бичурын МТС), Большунов (Иганиин МТС) Бабасанова, Дымбрылов (Саянтын МТС), Дамбаев (Ехэ-Кударын МТС) болон бусад трактор машинануудаа 1944 оной декабрьда заhабарилжа дүүргээ hэн.

Дүүрэн бэшэ мэдээгээр, комсомолецууд болон залуушуул 8.380 центнер үнэhэ, 3.710 центнер шубуунай аргал суглуулhан, 500.000 шахуу шарга наг шэбхэ шэрэhэн. 40.151 гектар газарта саhа тогтооhон байха юм. Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябажа байгаа үедэ залуушуулай 103 ефремовскэ, 11 шурыгинска звенонууд эмхидхэгдэhэн байна.

Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Нимаевай хүтэлбэрилдэг залуушуулай звено дааажа абаhан 60 гектартаа саhа тогтоожо 1.600 шарга наг шэбхэ зөөгөө. Тэрэшэлэн эдэнэр шубуунай аргал, үнэhэ ехээр суглуулжа, хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүд, хомут тэногүүдаа hайнаар заhабарилаад, тарилгадаа эмхитэйгээр оробо.

Зүгөөр, ВЛКСМ-эй зарим айкомууд хабарай тарилгада бэлэдхэлые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилhэн байха юм. Жэшээлхэдэ, ВЛКСМ-эй Байкало-Кударын айкомой секретарь нүхэр Замоткина залуушуулай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэл тушаа юушье хээгүй байба. Тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй Иволгын, Кяхтын айкомууд залуушуулай полевой хүдэлмэридэ ямар бэлэдхэлтэйгээр орohые мэдэнэгүй. Хабарай полевой хүдэлмэридэ иимэ хайша хэрэгээр хандажа огто болохогүй.

Хабарай тарилгые үнгэргэхэ үдэрнүүдтэ хүдөө нютагуудтахи залуушуулай урдахи зорилгонууд угаа ехэ. Түбхын түрүүндэ, колхозуудтахи комсомольско организаци бүхэн комсомолецууд болон залуушуулай хүсые хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдтэ зүбөөр хубаарилан табиха уялгатай. Заиграйн, Бичурын, Мухаршэбэрэй комсомольско организацинууд өөhэдынгөө урдахи уялгануудые зүбөөр ойлгожо гол хүсэеэ бригада, звенонуудаар табиhан байна.

Трактор болон хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй үүргэ тарилгын хүдэлмэридэ угаа ехэ байhаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Хүдөө нютагуудтахи комсомольско организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, трактор машинануудые hаад hамшаггүйгөөр хүдэлмэрилүүлхэ, запасной бүхы частьнуудые гамтай hайнаар гаргашалха ябадал болоно.

Горючиин дуhал бүхэниие арбилхын тулада комсомольско залуушуулай постнуудай хүдэлмэри hайжаруулха. Тракторнуудаа борозда дээрэ тэhолохо ябадал хангаха, тракторнуудые нишэ-тиишэнь миил ябуулдаг зан болюулха шухала.

Зүдхэхэ амиды хүсэндэ үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ нилээдгүй ехэ анхарал табиха хэрэгтэй. Нёдондо зарим аймагуудай комсомольско организацинуудай зүгhөө адуу мориндо эзэн бусаар хандаhан дээрэhээ үсөөн бэшэ толгойнь хоролтодо орohон байха юм. Комсомольско организацинууд мори бүхэниие харюусалгата нюурнуудта тушаажа үгэхэ, тэрэнэй байдал харууhые hайжаруулха, эрхим моришодые шэлэн олохо хэрэгтэ шухала hанаалаа табиха уялгатай. Тэрэшэлэн хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдтэ эбэртэ бодо мал элээр хэрэглэхэ ябадал комсомольско организацинууд толгойлхо зэргэтэй.

Колхозуудтахи комсомолецууд агрономууд болон колхозой шанар сахигшадтай хамта полевой хүдэлмэриин шанар hайжаруулха, голоhо гаргагшадтай эрид тэмсэхэ уялгатай. Комсомольско организацинууд хүдэлмэридөө муугаар хандажа голоhо гаргаhан хүнүүдтэ ажалта үдэр үгэнгүйгөөр тэдэ хүдэлмэринэнь дахин бүтээлгэхэ ёhотой.

1944 ондо колхозно залуушуулай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ hэн. Хабарай тарилгын үедэ республиканска социалистическэ мүрысөөндэ 3.300 залуу плугшад хабаадалсаhан байна. 125 залуушуулай тракторна бригада болон 158 залуушуулай звенонууд Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсаа бэлэй.

1945 ондо залуушуулай тракторна бригаданууд болон залуушуулай звенонуудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөе үргэлжэлүүлхэ тухай ВЛКСМ-эй Центральна Комитет болон СССР-эй Наркомзэмэй тогтоол гараба.

Полевой хүдэлмэринүүдэй түсэб саг болзор соонь дүүргэжэ, эрхим шанартайгаар үндэр бүтээсэ түйлаhан, колхозуудай баян ургаса хуряаха арга олгоhон, тракторнуудаа техническэ hайнаар харууhалжа бүрин бүтэн байлгаhан, горючи арбилhан залуушуулай тракторна бригаданууд социалистическэ мүрысөөндэ илажа гараха байна. Мүрысөөндэ илаhан бригаданuudта үгтэхөөр ВЛКСМ-эй ЦК-гэй 5 дамжуулгын Улаан туг болон түс бүридэ 5-haa 15.000 түхэриг хүртэр хэмжээтэй 55 мүнгэн шагнал байгуулагдаба. Социалистическэ мүрысөөе hайн хүтэлбэреэр хангаhан МТС-үүдэй дэргэдэхи комсомольско организацинуудай секретарьнууд, МТС-эй директорнууд, комсомолой айкомууд болон газартаряалангай органуудай хүдэлмэрилэгшэд үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаха байна. Залуушуулай тракторна бригаданuudай социалистическэ мүрысөөн эршэмтэйгээр хүтэлбэрилhэн МТС-үүдэй комсомольско организаци, комсомолой айкомууд ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха юм.

Агротехническэ хэмжээ-ябуулганууудай эрилтэнүүдые дүүргэжэ дааажа абаhан участогуудhаа бараг ургаса түйлан бүхы культуранууудай ургасын түсэб дүүргэhэн залуушуулай звенонууд Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ илаха байна. Социалистическэ мүрысөөндэ илаhан залуушуулай звенонуудта үгтэхын тулада 10.000 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шагналтайгаар ВЛКСМ-эй ЦК-гэй 10 дамжуулгын Улаан туг, 7.000 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шангтайгаар үгтэхэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хүндэлэлэй 10 грамота байгуулагдаба. Мүрысөөндэ нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлhэн залуушуулай звенонуудай хүтэлбэрилэгшэд нэрэтэйгээр үгтэдэг часаар шагнагдаха юм. Даажа абаhан участогhаа түсэбhөө галуур 150 процент ургаса хуряаhан колхозуудтахи залуушуулай звенонууд СССР-эй Наркомзэмэй магтаалай грамотаар шагнагдаха байна. Эдэ звенонуудай мүрысөө hайнаар хүтэлбэрилhэн тариянажалай бригадын бригадир, колхозой түрүүлэгшэ, колхозуудтахи комсомольско организацинуудай секретарьнууд, комсомолой айкомууд болон газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаха юм. Тэрэшэлэн түс мүрысөөе hайнаар хүтэлбэрилhэн эхин комсомольско организаци, комсомолой айкомууд ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха байна.

ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомзем газар хахалагшад залуушуулай тракторна бригада, залуушуулай звенонуудай республиканска социалистическэ мүрысөөе 1945 ондо үргэлжэлүүлхээр тогтоогоод, мүрысөөнэй условиие тунхаглажа, илагшадта түсгаар шагналнуудые байгуулаа.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй XIII пленум хүдөө нютагуудтахи комсомольско организацинуудай хүдөө-ажалай хүдэлмэринүүдэй гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ, ургаса дээшэлүүлхын түлөө залуушуулые социалистическэ мүрысөөндэ үргэнөөр хабаадуулхыень уялгалhан байна.

ВЛКСМ-эй айкомууд болон газартаряалангай органууд, колхоз, МТС, совхозуудтахи комсомольско эхин организацинууд үргэн нийтэ залуушуулда Бүхэсоюзна болон республиканска социалистическэ мүрысөөнүүдэй условиие hайнаар ойлгуулжа тэдэнэрые бүгэдынь мүрысүүлэн уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь үдэр бүриин хүтэлбэри үзүүлхэ ёhотой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Зэдын, Түнхэнэй, Кабанскын аймагуудаар залуушуулай мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ шадаагүй hэн. Энэ алдуунуудые мүнөө жэлдэ дабтажа огто болохогүй.

Хүдөө нютагуудтахи комсомолецууд болон залуушуул абаhан уялгануудаа эзэн ёhoор дүүргэхэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандаха зэргэтэй. Тэдэнэр хабарай тарилгые эрхим шанартайгаар түргэн дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудта түрүү үүргэтэ ажалаараа жэшээ харуулхаhаа гадна, тэдэнэрэй хүдэлмэридэ али болохоор туhалха, байра байдалыень hайжаруулхын түлөө оролдохо уялгатай.

Тарилгын үедэ комсомолой айкомууд эхин комсомольско организацинуудта бодото туhаламжа үгэхэ зэргэтэй.

Улаан Армиин агуу ехэ илалтануудые түйлажа байгаа элэ үдэрнүүдтэ сэрэгэй дүрбэдэхи хабарай тарилга эхилбэ. Хүдөө нютагуудай комсомолецууд болон залуушуул энэ шухала кампани эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, фронт болон Эхэ оронлоо элбэг ехэ талха таряа үгэхын түлөө үдэр hүниигүй тэмсэхэ байна.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—180; зам. ответ. редактора—789; ответ. секретаря—3—23; отделов: жизни и промышленности—7—..; сельского хозяйства—6-03; писем и?реводов—6-63 (2 зв.); объявлений—2-61 (2 зв.).

Н—00336

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.